

🤦‍♂️ **หยุดปวดหัวแทนผู้รับจ้าง ! เข้าใจบทบาทหน้าที่ในการตรวจรับงานก่อสร้างให้ถูกต้อง** ✅

ผมรับทราบถึงปัญหาและความหนักใจของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและบุคลากรภาครัฐจำนวนมาก ที่มักเผชิญกับสถานการณ์กลิ่นไม่เข้าคายนี้ออกเมื่องานก่อสร้างเกิดปัญหา และกว่า 80% ของปัญหานี้เกิดจาก "ความไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง" 😊

หลายครั้งที่กรรมการตรวจรับพัสดุหรือแม้แต่ผู้ควบคุมงาน กลับต้องมารับภาระปวดหัว เครียด และหาทางแก้ไขปัญหาก็ผู้รับจ้างทำผิดพลาด ทั้งที่นั่นไม่ใช่หน้าที่ของท่านเลย บทความนี้จะชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ใครมีหน้าที่อะไร และท่านควรทำอะไรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัย และไม่ต้องแบกรับปัญหาของคนอื่น

🔍 **ส่องบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่ายให้ชัดเจน** 🎯

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้อง เรามาดูความเข้าใจบทบาทและความรับผิดชอบของแต่ละฝ่ายตามหลักการของกฎหมาย ระเบียบ และสัญญาจ้างก่อสร้างกันก่อน

1. 🏢 ผู้ว่าจ้าง (หน่วยงานของรัฐ)

เปรียบเสมือน "เจ้าของโครงการ" 🏠 หรือ ประธานกรรมการผู้จัดการ (CEO) ของบริษัท มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ที่สำคัญที่สุดในการบริหารสัญญา

- 📌 **เป็นผู้กำหนดความต้องการ:** หน่วยงานเป็นผู้กำหนดแบบรูปารายการงานก่อสร้าง ไม่ว่าจะโดยการตั้งคณะกรรมการจัดทำแบบฯ หรือจ้างออกแบบก็ตาม ดังนั้น หากแบบมีความบกพร่อง ก็เป็นเรื่องที่หน่วยงานต้องตัดสินใจแก้ไข
- ⚖️ **เป็นผู้มีอำนาจตัดสินใจสูงสุด:** หัวหน้าหน่วยงานของรัฐในฐานะตัวแทนของผู้อำนาจ เป็นผู้มีอำนาจแต่เพียงผู้เดียวในการ **บอกเลิกสัญญา** หรือ **แก้ไขสัญญา**
- 👤 **เป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด:** ในกรณีที่เอกสารแนบท้ายสัญญาขัดแย้งกัน ผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดคือ **ผู้อำนาจ** ไม่ใช่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ
- 📢 **เป็นผู้ตัดสินใจเมื่อเกิดปัญหา:** เมื่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุไม่ตรวจรับงานเนื่องจากไม่ถูกต้องตามสัญญา หัวหน้าหน่วยงานของรัฐต้องเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป เช่น สั่งให้แก้ไขสัญญา เช่นกรณีผู้รับจ้างใช้วัสดุภายในประเทศไม่ถึงตามเปอร์เซ็นต์ที่กำหนด หรือบอกเลิกสัญญา

⚠️ **สิ่งที่ผิดพลาดบ่อย:** หัวหน้าหน่วยงานของรัฐจำนวนมากมักจะไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของตนเอง และโยนภาระการตัดสินใจที่สำคัญกลับมาให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ซึ่งเปรียบเสมือน CEO ที่โยนความรับผิดชอบให้พนักงานระดับปฏิบัติการตัดสินใจแทน ถือเป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องและไม่รับผิดชอบอย่างยิ่ง

2. 🧑‍🔧 ผู้รับจ้าง

เปรียบเสมือน **"ผู้เชี่ยวชาญ"** ที่ภาครัฐไว้วางใจและจ้างมาทำงานให้สำเร็จลุล่วงตามสัญญา

- 🔧 **มีความรับผิดชอบต่องาน:** เมื่อเกิดความผิดพลาดใดๆ จากการทำงาน เช่น ความหนาคอนกรีตหรือตำแหน่งเหล็กไม่เป็นไปตามสัญญา ถือเป็นความรับผิดชอบโดยตรงที่ **ผู้รับจ้างจะต้องแก้ไขเอง** ทั้งสิ้น
- 💡 **ต้องเสนอแนวทางแก้ไข:** ผู้รับจ้างไม่มีสิทธิ์ถามกรรมการว่า "จะแก้ไขยังไง?" แต่ต้องเป็นฝ่ายเสนอแนวทางการแก้ไขที่ถูกต้องตามหลักวิชาการและเป็นไปตามสัญญามาให้พิจารณา

3. 📋 คณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างก่อสร้าง

เปรียบเสมือน **"ผู้ตรวจสอบคุณภาพ (QC)"** ที่ทำหน้าที่เป็นฟันเฟืองสำคัญในการกำกับดูแลให้งานเป็นไปตามสัญญา แต่ไม่ได้มีหน้าที่ลงไปแก้ไขปัญหาเสียเอง

- ✅ **หน้าที่หลัก คือ "บริหารสัญญา" และ "ตรวจรับพัสดุ"**
 - **การบริหารสัญญา:** คือ การกำกับดูแลและติดตามให้ผู้รับจ้างปฏิบัติตามสัญญาให้ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตามกฎหมาย
 - **การตรวจรับพัสดุ:** คือ การตรวจสอบงานจ้างให้เป็นไปตามแบบรูปารายการและข้อกำหนดในสัญญา เมื่อตรวจแล้วถูกต้องครบถ้วน ก็ดำเนินการตรวจรับและทำใบรับรองผลงาน หากตรวจแล้ว **ไม่ถูกต้อง** ให้รายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่เพื่อทราบหรือสั่งการ
- ❌ **สิ่งที่ "ไม่ใช่" หน้าที่ของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ**
 - **ไม่ใช่ผู้แก้ไขปัญหาให้ผู้รับจ้าง:** ไม่ได้มีหน้าที่คิดหาวิธีการแก้ไขทางวิศวกรรมให้ผู้รับจ้างเมื่อเขาทำงานผิดพลาด
 - **ไม่มีอำนาจใช้ดุลยพินิจนอกเหนือสัญญา:** ไม่มีอำนาจตัดสินใจว่าจะยอมรับงานที่ผิดพลาดได้หรือไม่ เพราะเพียงแค่เห็นว่า "มันก็พอใช้งานได้"

ข้อควรจำ: ระเบียบฯ ไม่ได้กำหนดว่ากรรมการตรวจรับพัสดุทุกคนต้องเป็นผู้มีความรู้ด้านช่าง การไปตัดสินใจแก้ปัญหาด้านวิศวกรรมให้ผู้รับจ้าง นอกจากจะนอกเหนืออำนาจหน้าที่แล้ว ยังสุ่มเสี่ยงที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อราชการได้

4. 🧑 ผู้ควบคุมงาน

เปรียบเสมือน "ด่านหน้า" ที่คอยตรวจสอบการทำงานของผู้รับจ้าง ณ สถานที่ก่อสร้างทุกวัน

- **หน้าที่หลัก:**

- ตรวจสอบและควบคุมงานให้เป็นไปตามแบบรูปและข้อกำหนดในสัญญาอย่างใกล้ชิด
- สั่งหยุดงานเฉพาะส่วนได้หากผู้รับจ้างไม่ปฏิบัติตาม และรับรายงานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ
- จัดบันทึกสภาพการปฏิบัติงานเป็นรายวันและรายงานต่อคณะกรรมการตรวจรับพัสดุทุกสัปดาห์

- **ขอบเขตอำนาจ:**

- ผู้ควบคุมงาน **ไม่มีอำนาจ** ที่จะไปสั่งให้ผู้รับจ้างทำงานนอกเหนือสัญญา หรือไปยินยอมให้ผู้รับจ้างทำงานผิดไปจากสัญญา

ตัวอย่างให้เห็นภาพ: 🏗️ แบบก่อสร้างกำหนดให้ใช้กระเบื้องหลังคา "สีแดง" เพื่อให้กลมกลืนกับอาคารหลังอื่นในบริเวณเดียวกัน แต่ผู้รับจ้างกลับนำกระเบื้อง "สีเขียว" มาติดตั้ง แม้ว่ากระเบื้องสีเขียวจะกันแดดกันฝนได้เหมือนกันทุกประการ แต่ก็ถือว่า **"ทำงานผิดสัญญา"** อย่างชัดเจน ผู้ควบคุมงานต้องสั่งให้แก้ไข และคณะกรรมการตรวจรับพัสดุก็ไม่สามารถตรวจรับงานในส่วนนี้ได้

🛡️ สิ่งที่ข้าราชการต้องทำ เมื่อเจอการทำงานที่ผิดพลาด

เมื่อเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างชัดเจนแล้ว หากท่านพบว่าผู้รับจ้างทำงานผิดพลาด ขอให้ดำเนินการตามขั้นตอนเหล่านี้อย่างเข้มแข็งและมั่นใจ

1. **ยึดมั่นในหน้าที่ของตนเอง** 🧡

- **ผู้ควบคุมงาน:** สั่งให้ผู้รับจ้างหยุดงานส่วนที่ผิดพลาด และรายงานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุทันที
- **คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ:** เมื่อพบเจอในการตรวจรับ ให้ **ปฏิเสธการตรวจรับ** อย่างชัดเจน และรายงานหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาสั่งการ คำสั่งของท่านมีเพียงหนึ่งเดียวคือ **"จงไปแก้ไขให้ถูกต้องตามแบบและสัญญา"**

2. **เสนอให้บอกเลิกสัญญาเมื่อจำเป็น** ➖

- เมื่อผู้รับจ้างไม่ยอมแก้ไขตามคำสั่ง ให้เสนอรายงานเพื่อ **บอกเลิกสัญญา** ตามอำนาจของผู้ว่าจ้าง

3. 🗣️ **"บันทึกความเห็นแย้ง" คือเกราะป้องกันตัวที่ดีที่สุด!**

- หากกรรมการเสียงส่วนใหญ่หรือหัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีความเห็นหรือคำสั่งที่ท่านเห็นว่า **ไม่ถูกต้อง** ไม่เป็นไปตามสัญญา และส่อเสี่ยงที่จะเอื้อประโยชน์ให้ผู้รับจ้างหรือทำให้ราชการเสียหาย **หน้าที่ของท่านคือต้อง "ทำความเห็นแย้ง"**
- การทำบันทึกความเห็นแย้งไว้เป็นลายลักษณ์อักษร คือหลักฐานชั้นสำคัญที่แสดงว่าท่าน **ไม่ได้มีเจตนาในการกระทำผิด** และจะช่วยของท่านหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

สุดท้ายนี้ ขอฝากถึงบุคลากรภาครัฐทุกท่าน การบริหารสัญญาคือการกำกับดูแลให้งานแล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ ไม่ใช่การรับผิดชอบแก้ไขความผิดพลาดของผู้รับจ้าง ขอให้ท่านทำหน้าที่ของตนเองอย่างเข้มแข็งตรงไปตรงมา และเป็นไปตามกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนด อย่าละเลยจนกลายเป็นช่องว่างให้ผู้รับจ้างใช้เป็นข้ออ้างฟ้องร้องท่านได้ในภายหลังครับ